



LEPOSLOVNI DEL:

- I. Pesmi: Miran Jarc: Vrtljak. 132. — Miran Jarc: Izgnanci. 132. — Miran Jarc: Umirjenje. 133. — Ivan Albreht: Cvetje sem gojila. 133. — Stano Kosovel: Razgled s hriba. 133. — J. Lovrenčič: Trentarski študent. 134. — Vida Taufer: Osamljena deva. 143. — Anton Vodnik: Popotna pesem. 143. — Ivan Albreht: Beda. 143. — Dante Alighieri: La Divina Commedia (prev. J. D.). 150. — Miran Jarc: Pav v mesečini. 151.
- II. Ksaver Meško: Mrak. 129. — Dr. Ivan Pregelj: Azazel (III. dejanje). 144. — Ivan Albreht: Junak. 149. — Stanko Majcen: Dnevnik. 149.

ZNANSTVENI DEL:

- I. Fr. Stelè: Ivan Meštrovič. 152. — Dr. Josip Puntar: Gazele. 158. — † Ivan Cankar: Slovensko ljudstvo in slovenska kultura. 163. — † Jože Piber. 196.
- II. **Zapiski:** Slovestvo: Fran Levstik: Izbrani spisi za mladino (R. M.). 167. — Aškerčeva čitanka (R. M.) 167. — Gaj Petronij Arbitr: Pojedina pri Trimalhijonu (J. Debevec). 167. — Sibe Miličič: Knjiga radosti (Ivan Mazovec). 168. — Đuro Dimović: Kraljevič Marko (Miran Jarc). 169. — Avguštin Ujevič: Lelek sebra (Miran Jarc). 169. — Koledar Družbe sv. Mohorja za leto 1921. (Dr. I. Pregelj). 170. — Anton Melik: Zgodovina Srbov, Hrvatov in Slovencev (J. Mal). 170. — Umetnost: Kralj Matjaž (Frst). 171. — XIX. umetnostna razstava v Jakopičevem paviljonu (Frst). 172. — Gledališče: Drama (France Koblar). 173. — Glasba: O narodni pesmi (Marij Kogoj). 174.

Na platnicah: Prejeli smo v oceno.

Slike: Sl. 10. I. Meštrovič: Kristus na križu. — Sl. 11. I. Meštrovič: Kristus na križu (detajl). — Sl. 12. I. Meštrovič: Rodin. — Sl. 13. I. Meštrovič: Na Oljski gori. — Sl. 14. I. Meštrovič: Objokovanje Kristusa. — Sl. 15. I. Meštrovič: Madona. — Sl. 16. Iv. Meštrovič: Madona. — Sl. 17. I. Meštrovič: Veseli angeli. — Sl. 18. I. Meštrovič: Žalostni angeli. — Vinjete: »Val« str. 129, »Filozofija« str. 152, »Zapiski« str. 167, »Konec« str. 176 in risbo k Trentarskemu študentu str. 140 narisal Fr. Kralj.

Ivan Cankar — Stara pravda. — Fr. S. Finžgar je priobčil v št. 1.—2. lanskega letnika Cankarjevo pismo z dne 28. decembra 1906 in nanaša njegovo vsebino na »Hlapce«. Že iz pisma z dne 19. marca 1901, ki ga v isti številki priobčuje msgr. Karol Cankar, mi je postalo jasno, da tu ne gre za »Hlapce«, ampak za tragedijo iz časa kmetijskih puntov, na kar kaže obakrat enako izražena misel o pojmovanju zgodovinske povesti ali tu drame, pa tudi opazka o dobi, ki jo je »oskrnil celo Aškerc«. Umetnik, Cankarjev znanec, mi je sedaj sporočil, da je on v ti zadevi večkrat govoril z rajnkim Ivanom in videl pri njem tudi kake tri strani rokopisa, ki ga je deloma tudi čital, a se ne spominja več njegove vsebine. Naslov je bil menda »Stara pravda« ali nekaj podobnega. Leta 1913. ali 1914. je nameraval naslikati sliko bitke pri Brežicah in bil pri tem inspiriran po A. Šenoji ali P. Bohinjcu. Cankar mu je ob ti priliki rekel, da je vse pogrešeno, kar se je dosedaj o tem

predmetu napisalo, in da bo on to drugače napravil. Dosedanji pisatelji da so delali krivico graščakom, ker so jih slikali kot krvoloke in krivičneže, kajti ti ljudje so bili s svojega stališča popolnoma v pravu, ker so branili svojo lastnino in celo svojo eksistenco pred uporniki. Kmetje pa so videli veliko krivico, ki so jim jo delali graščaki (ti seve v prepričanju, da je prav, kar delajo, in da je to njihova pravica), zato so se dvignili, da maščujejo krivico in si priborijo svoja prava. Tako je hotel Cankar biti na obe strani pravičen. Njegova drama naj bi predstavljala obenem tragedijo baronov in grofov ter slovenskega ljudstva. Njegovi nazori o zgodovini in družini v ti zvezi se tudi v izjavah napram temu znancu dobesedno skladajo s tem, kar piše v pismih. Zanimivo je, kako dolgo je nosil ta problem v sebi in kako zgodaj si je bil že na jasnem o osnovni njegovi potezi.

Frst.

»DOM IN SVET« IZHAJA VSAK TRETJI MESEC V TROJINIŠTVAH. ☉ NAROČNINA LETNO 120 K, ZA DIJAKE 90 K. ☉ UREDNIK DR. FR. STELÈ, LJUBLJANA, SV. PETRA CESTA 80. ☉ UPRAVNIŠTVO: LJUBLJANA, JUGOSLOVANSKA TISKARNA. ☉ ZALOŽNIK IN LASTNIK: KATOLIŠKO TISKOVNO DRUŠTVO V LJUBLJANI. ☉ TISKA JUGOSLOVANSKA TISKARNA V LJUBLJANI. ☉☉☉☉